

A Horthy-kor bestiális hétköznapjai

2013 január 04. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

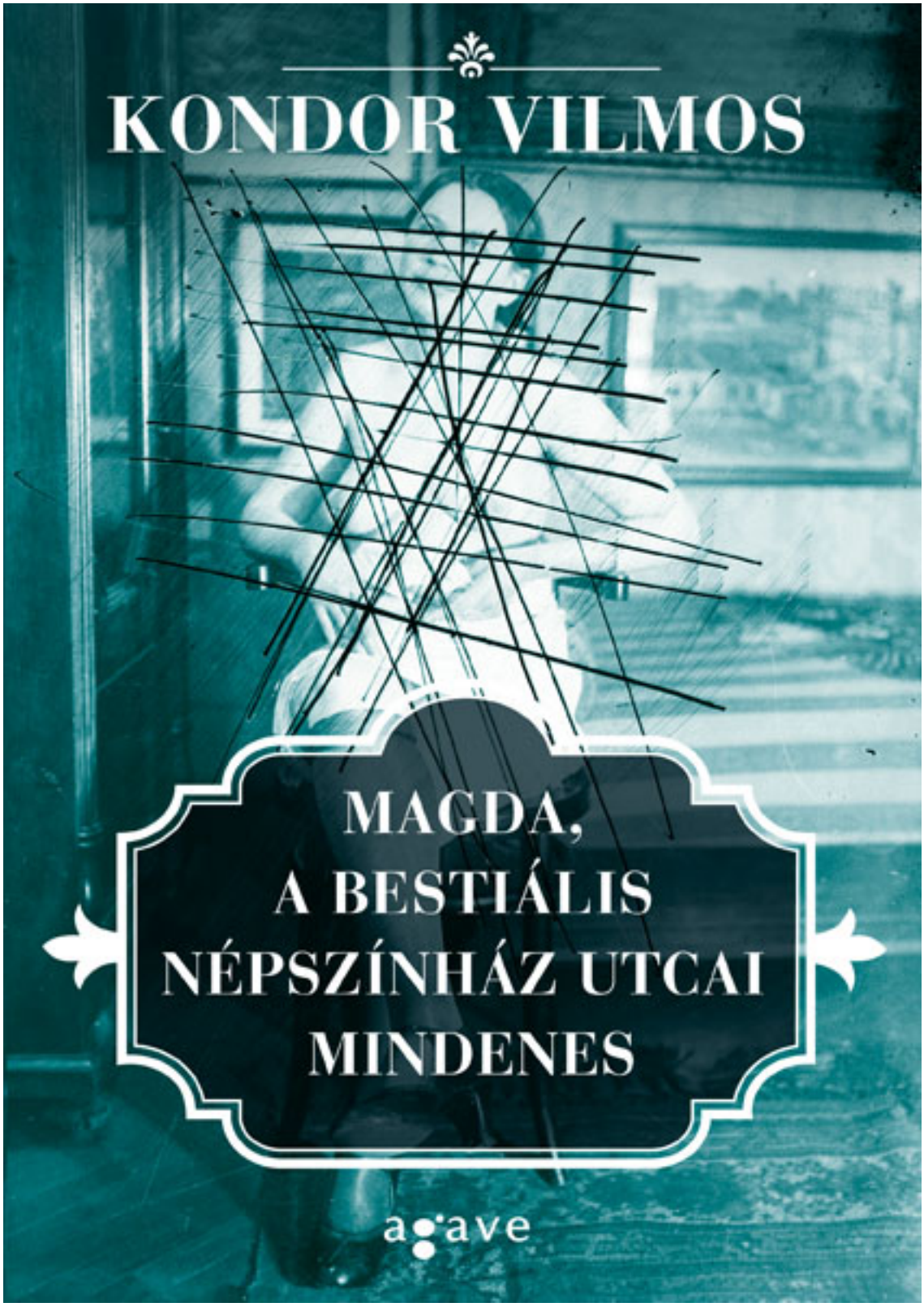
Mérték

Brutális gyilkosságok, fifikás csalók és politikai áthallások: régen se ment ez másként. Ami kicsit mégis más Kondor Vilmos legújabb, ezúttal rövidebb elbeszéléseket tartalmazó kötetében, az a történelmi mili?, és a f?h?s,{...}

{...}akit már szívükbe zárhattak a magyar krimirajongók: Gordon Zsigmond, az igazságot megszállottan kutató

b?nügyi újságíró.

Amennyire hiányoztak az utóbbi száz évben a jó magyar krimik, olyannyira büszkék lehetünk vagy lehetnénk a két világháború közötti zsurnaliszták teljesítményére, akik fáradhatatlanul talpaltak a b?nügyek nyomában Budapesten. Ezek az újságírók – például Tábori Kornél, vagy az egyszemélyes lap, a Pesti Futár alapítója, Nádas Sándor, nem is beszélve Tarján Vilmosról, aki felhagyva a szakmával a New York kávéház tulajdonosa lett – fel is t?nnek Kondor rövidebb írásokat tartalmazó legújabb kötetének lapjain. Bel?lük (is) teremtette meg Gordont, aki egyszerre mozog otthonosan a magyar f?város b?nnel szennyezett mélyrétegeiben, valamint amerikai kitér?jéb?l fakadóan gond nélkül eligazodik a nemzetközi politika viszonyai között.

Öt regényben bukkant fel eddig a sz?kszavú, bokszrajongó és sármos b?nügyi oknyomozó alakja, és ez a cinikus magyar újságíró lelkiismeretesen végig is nyomozta a magyar történelem két igencsak súlyos évtizedét 1936 és 1956 között. A Gömbös Gyula halálával induló és a forradalom leverése idején véget ér? sorozat nemcsak itthon irányította rá a figyelmet erre a szórakoztató m?fajra, hanem a fordításoknak köszönhet?en külföldre is elvitte az éledez? magyar krimi jó hírét. Hogy mégis mennyi minden maradt még ebben a figurában, és hogy mennyire kiérleltté vált Kondor stílusa, azt ez a ráadáskötet fényesen bizonyítja. A Magda, a bestiális Népszínház utcai mindenes cím? elbeszélésgy?jtemény szinte esszenciája annak, amiért Gordon kalandjait megszerették az olvasók, és nem mellesleg a kritikusok többsége is. A könnyed kézzel útjukra indított b?nesetek egyt?l egyig képesek megragadni és fenntartani az olvasói figyelmet. Kapunk bírósági drámát, ahol egy túlbuzgó ügyvédn? próbálja magára felhívni a figyelmet, párharca a bíróval pedig nemcsak a jogértelmezés körül zajlik, hanem egyúttal politikai–világnézeti pengeváltás is. Ebben az írásban megismerhetjük a „cselédmizéria” jelenségét is, mondhatni az Édes Anna egyfajta ponyvaváltozata pereg majdhogynem a szemünk el?tt, ahogy megismerjük a gazdáját brutálisan legyilkoló Magda kiábrándító sorsát.

Van még a könyvben lendületesen megírt pillanatkép abból az id?szakból, amikor h?sünk még Amerikában ismerkedett a szakmával, ottani kalandján keresztül a magyar emigránslét kálváriája is kibomlik a szeme el?tt. Egy másik írásban brutális rablógyilkosság fantomjai másznak el? a múltból, és Gordon ismét nem nyugszik, amíg be nem bizonyítja: akiket el akarnak ítélni, azok lehet, hogy elvetemült gazfickók, csak éppen ebben a konkrét ügyben nem ?k a hunyók; a bizonyítékot egy autista kintornás fiú segítségével sikerül el?tárni. Az utolsó írásban egy látszólagos öngyilkosság szolgál kell? meglepetéssel, és a látszat, mint oly sokszor, ezúttal is csal.

Budapest sohasem alszik
Forrás: Fortepan

Szóval remek sztorik sorjáznak a könyvben, ám a lényeg nem is a történetekben van, hanem abban, ahogy Kondor mesél: a két háború közötti Budapest a szemünk el?tt telik meg élettel, ízzel és szagokkal. Számtalan alkalommal csillan meg a szikár elbeszélésekben Rejt? humora. Csak egy példa:

> Nem Gordon volt az egyetlen a tárgyalóteremben, aki tudta, hogy dr. Ábrahám Lajos indiszpozíciójának oka rendszerint a Kék Egérben volt keresend?, ugyanis a derék ügyvéd vagy a Tisztikaszinóban kártyázott, vagy az ominózus terézvárosi bárban csapta a szelet a Berlinb?l érkezett táncos- és énekesn?knek, valamint a kett? között a cigarettaárus lánynak, a Horpadt Manyinak, aki nem befelé, hanem kifelé volt horpadt, és hatalmas keblei Ábrahám házassága el?tt (és mellett) több frigynek jelentettek halálos döfést.

A kötetben remek karakterek, emlékezetes mellékszerepl?k színesítik a filmszer?en perg? cselekmények folyását, egyébként a korabeli filmekre is vannak utalások, ahogy azt már Kondornál megszokhattuk. A szerz? felkészültsége ezúttal is lefegyverz?, látszik, hogy alapos mélyfúrást végzett nem csak a „Nagy Történelem” eseményhalmában, hanem hatalmas ismeretanyag birtokába jutott a hétköznapi történelem apró, ám annál meghatározóbb mozaikdarabkáit illet?en is.

Néha elég pár mondat, hogy bepillantást nyerjünk a kor rendkívül színes éjszakai életébe, ahol a Margitsziget egyik pavilonjában a fekete Eddie South és zenekara játszik, a mulatozók között többen Molnár Ferencet vélik látni, néhányan meg Szép Ern?t keresik. Az olvasó mindeközben ízelít?t kap a korszak bohém örömtanyáinak m?ködéséb?l éppúgy, mint a rossz hír? környékek hangulatából. És amit szintén kiválóan ad vissza a Kondor: a mindennapi történéseket körbefolyó, mindenhova beszivárgó rossz közérzet térnyerését, ami szoros viszonyban áll a napi politikai történésekkel.

A korábbi regények rajongói számára külön örömet nyújthat a mindenféle utalások tetten érése – olyan ismer?s nevek bukkannak fel, mint a züllött kommunista és aktfotós Skublics Izsó –, ráadásul ismét kiderül több minden a f?h?s múltjáról, szerelmi életér?l is és szokásairól, például megtudhatjuk, hogy kedvenc újságírónk valamiért idegenkedik a göndör hajú emberekt?l. Gordon hiányozni fog.

(Kondor Vilmos: Magda, a bestiális Népszínház utcai mindenes. Agave Könyvek, 2012, 212 oldal, 2980 Ft)

mno.hu - **Szathmáry István Pál**

Ajánló